

pontok alapján történik (pl. nyelv, időbeli szempontok, kéziratos tétel, specifikus nyelv, specifikus írásmód, betűtípus).

A RIS rendszer fő szolgáltatása a retrospektív konverzió irányítása. A RETROKON négy fázison megy keresztül, amelyek kölcsönösen összefüggenek egymással. Az első három fázis kimenete valamilyen tételszerkezetet jelent, amely köztes terméknek számít, a következő fázisban még foglalkozni kell vele. A teljes folyamat végeredménye azonban egy megfelelő felépítésű és minőségű tétel. Az első fázisban valósul meg a szkennelés, amelynek eredménye a tétel képi megjelenítése. A második fázis az átírás, amelyben a tétel strukturálatlan szöveggé alakul. A harmadik fázisban ezt strukturált szöveggé alakítják, majd a negyedikben

a revízió során a tételek ellenőrzött strukturált szöveggé alakulnak.

A Cseh Köztársaságban a retrospektív katalógus-konverzióknak olyan minőségi, tökéletesen megbízható eszköze van, amelyet számos cseh és külföldi könyvtárban használnak. A RETROKON technológia nemcsak könyvtári, hanem más közgyűjteményi környezetben is alkalmazható.

JBAREŠ, Miroslav: Technologie RETROKON jako komplexní nástroj pro digitalizaci a zpřístupnění katalogů, kartoték a soupisů prostřednictvím internetu. = Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, 2005. p. 98–104./

(Prókai Margit)

Automatizált könyvtári szolgáltatások

Bailey Solutions

<http://www.baileysolutions.co.uk>

Áttekintés: A *Bailey Solutions* a Microsoft felületén működő könyvtári és információs rendszerek kezelésére szakosodott.

Új termékek/szolgáltatások: A PenLib a kis könyvtárak integrált rendszere; a KnowAll and Konduct a tudásmenedzsment fejlett működtetésére és integrációjára készült. A LookUp egy, a világhálón működő online katalógusrendszer, amely összeköti a hálózati OPAC-ot a hálózatalapú adminisztrációs adatlapokkal. Bárhonnan lehetővé teszi a vezetők számára a könyvtári raktár karbantartását és a katalógus keresését a munkahelyen vagy otthon. Mindegyik terméknek van OPAC rendszere a katalógus kereséséhez. A további megoldások az alapösszetevők keresésének, navigálhatóságának és használhatóságának a fejlesztésére irányulnak.

Referenciahelyek: A rendszer alkalmazói: Cruising Association, Field Fisher Waterhouse, Lawrence Graham és The Sugar Bureau.

Dynix

<http://www.dynix.com>

Áttekintés: A *Dynix* 40 országban szolgáltat az egyetemi, szakterületi és konzorciumi könyvtáraknak. Az URSA automatizált könyvtárközi kölcsön-

zési rendszer és forrásmegosztó termék. A felhasználók a kérdéseikre egyidejű választ kapnak, a forrásmegosztást támogatja a konzorciumi és a független könyvtárak esetében is.

Új termékek/szolgáltatások: A Horizon Information Portal (HIP 4.0) online hozzáférést biztosít a könyvtár által birtokolt és előfizetett forrásokhoz.

Referenciahely: Pennsylvania Academic Library konzorcium, USA.

EOS International

<http://www.eosintl.com>

Áttekintés: Az *EOS International* egy világméretű könyvtári információkezelő szoftvert és szolgáltatásokat előállító cég. Azzal, hogy Microsoft NET alapon működik, kereső- és munkafolyamat-eszközök alkalmazását teszi lehetővé. 2004-ben az EOS Web Libraryt új automatikus eszközzel, az Enterprise Reference Trackinggel frissítették, amely információval támogatja a kérdések irányítását és a gyakran feltett kérdéseket. A Web Services részegységgel a könyvtári automatizált eszközöket és az üzleti kapukat építik egybe.

Új termékek/szolgáltatások: Az EOS új, több adatbázist kereső rendszert fejleszt, együttműködésben a WebFeat keresőrendszer-szakértő céggel.

Referenciahely: KMZ Rosenman cég.

Ex Libris

<http://www.exlibrisgroup.com>

Áttekintés: Az *Ex Libris* könyvtári automatizálási alkalmazásokat készíti a felsőoktatás, a nemzeti és kutatási könyvtárak, konzorciumok és nagy cégek számára. Elsődleges alkalmazásai: az ALEPH 500 könyvtár-automatizálási eszköz, az SFX kapcsolati szerver, a MetaLib bemeneti alkalmazás, a Digitool digitális archiváló eszköz. 2004-ben bevezetett egy alkalmazói szolgáltatás-előállító rendszert (application service provider = ASP) az SFX kapcsolati szolgáltatáshoz. Az SFX eXpress olyan információs szolgáltatást nyújt, amely nem akar kapcsolati szerveret igénybe venni a szolgáltató szerverhez.

Új termékek/szolgáltatások: Az információs szolgáltatások elektronikus forráskezelő eszközét, a Verde-t a források értékelésére, válogatásra, megrendelésre és előfizetés-megújításra használják. A Verde-t az Ex Libris a Harvard University és az MIT információs szakértőivel együtt fejlesztette ki.

Referenciahelyek: British Library, John Rylands University Library Manchester.

Geac Library Solutions

<http://www.library.geac.com>

Áttekintés: A *Geac* 30 éve telepít könyvtári automatizálási rendszereket. Vubis Smart nevű terméke új megoldás a könyvtárak, üzleti információs központok, múzeumok és archívumok számára. Az alkalmazott rugalmas metaadatháttér lehetővé teszi a többszörös, egyedileg kiválasztott gyűjtemények önálló vagy párhuzamos keresését.

Új termékek/szolgáltatások: A VLink egy NISO-val kiegészített OpenURL kapcsolatmegoldó rendszer, amely az adatok kapcsolatát és integrációját a Vubis Smart és más rendszerek segítségével hozza létre.

Referenciahely: VU Amsterdam.

IS Oxford

<http://www.isoxford.com>

Áttekintés: A Heritage IV egy integrált könyvtári kezelőrendszer, amelyet az Egyesült Királyságban az egyetemi, orvosi, jogi és szakkönyvtári területeken használnak. A Heritage IV WebOPAC-irányító rendszert ajánl, és egyszerű, valamint többszintű könyvtári rendszereket is kezel. A Quickcat Online segítségével a British Library és a Library of Congress rekordjait közvetlenül lehet importálni az

internetről. Éves előfizetés mellett a rekordok letöltése díjmentes.

Új termékek/szolgáltatások: Előjegyzési részrendszer, a WebOPAC-ban használható kölcsönzési eszközök, és egyszerűsített sokoldalú működtetés.

Referenciahelyek: Marie Curie Cancer Care, Brockenhurst College, Bolton Salford & Trafford NHS Trust.

Sirsi

<http://www.sirsi.co.uk>

Áttekintés: A *Sirsi* nyolc könyvtári automatizált alkalmazást kínál, közöttük az iBistro, iLink, Unicorn Library Management System és a Hyperion Digital Media Archive rendszereket. Ezekon felül a Context Management Solutions sorozatát, beleértve a Sirsi SingleSearch, a Sirsi Resolver és a Sirsi Rooms rendszereit. A Sirsi Rooms rendszert információs gyűjtemények létrehozására használják.

Új termékek/szolgáltatások: Az információs szakemberek az általuk létrehozott szolgáltatást a Director's Station Data Mining és a Warehousing Tool segítségével elemezni tudják.

Referenciahelyek: Royal Scottish Academy of Music and Drama, Birmingham Heartlands NHS Trust.

Talis Information

<http://www.talis.com>

Áttekintés: A *Talis* grafikus kliens/szerver könyvtárkezelői megoldásokat nyújt; OPAC-ot és forrásfeltáró rendszert, irányított olvasói jegyzéket, és egy részben integrált szerveret. A Talis Alto 2.0 egy Windows felhasználói interfész, amely könyvtárkezelő szerver funkciókkal rendelkezik.

Új termékek/szolgáltatások: A Talis Integration Server a világháló szolgáltatásaihoz készített integrációs termék, amely a Talis Altót képessé teszi intézményi csatlakozásokra. A Talis Gateway egy új katalógusépítő szolgáltatás.

Referenciahelyek: Wigan Leisure and Culture Trust, University College Worcester.

/SINGH, Rachael: *Library automation services.* = *Information World Review*, 212. sz. 2005. április, p. 26./

(Jáki Éva)